

Undersøkelse - Klettkrysset

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

23.03.2021

Saknr

15/21

Saksbehandler Torbjørn Brandt
Arkivkode FE - 217, TI - &58
Arkivsaknr 20/103 - 14

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget slutter seg til revisors vurderinger og sender over rapporten til behandling i fylkestinget med følgende anbefaling:

1. Fylkestinget slutter seg til revisors vurderinger og anbefalinger og ber fylkesrådmannen:
 - a. undersøke sammenhengen mellom kostnadsutvikling og finansieringsutvikling i prosjektet Tonstad–Jaktøyen.
 - b. sikre gode kommunikasjonsrutiner for relevant prosjektinformasjon i komplekse samarbeidsprosjekter.
2. Fylkestinget ber fylkesrådmannen orientere kontrollutvalget om status og oppfølging av vedtaket innen utgangen av 2021.

Vedlegg

Notat - Klettkrysset

Behandling:

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor, Margrete Haugum, orienterte om undersøkelsen, og svarte på spørsmål fra utvalget.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget slutter seg til revisors vurderinger og sender over rapporten til behandling i fylkestinget med følgende anbefaling:

1. Fylkestinget slutter seg til revisors vurderinger og anbefalinger og ber fylkesrådmannen:
 - a. undersøke sammenhengen mellom kostnadsutvikling og finansieringsutvikling i prosjektet Tonstad–Jaktøyen.
 - b. sikre gode kommunikasjonsrutiner for relevant prosjektinformasjon i komplekse samarbeidsprosjekter.
2. Fylkestinget ber fylkesrådmannen orientere kontrollutvalget om status og oppfølging av vedtaket innen utgangen av 2021.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget bestilte en undersøkelse av prosjekteringen av Klettkrysset, se sak 45/20 i møte den 13.10.2020. Bestillingen ble aktualisert som en følge av at den pågående forvaltningsrevisjonen av miljøpakken ikke berørte dette prosjektet konkret.

Om vegprosjektet

Ved oppstart av planleggingen av vegprosjektet Jaktøyen–Sentervegen ble det klart at kostnadene ble betydelig høyere enn opprinnelig forutsatt.

I utgangspunktet var det prosjektert og bevilget midler til å bygge et toplanskryss ved Klett, men ved å erstatte denne med en rundkjøring, var det muligheter for å kutte kostnader.

Etter åpningen i desember 2018 ble det fort klart at den kostnadsbesparende løsningen for Klettkrysset ga trafikale problemer med kø og dårlig trafiksikkerhet.

Gjennomføring og resultater

Revisor utarbeidet følgende problemstillinger for undersøkelsen:

- a. Hvorfor endte man opp med dagens løsning?
- b. Hvem har ansvaret for at løsningen ble slik?

Rapporten viser at selv om miljøpakken hadde hatt tilstrekkelig med midler til å velge et annet alternativ for Klettkrysset, ville en slik tilleggsbevilgning utløse krav om at tilsvarende midler ble avsatt til andre formål enn veg. Den totale kostnaden til utbedring av Klettkrysset ville derfor bli det dobbelte som følge av forutsetningen i miljøpakken – at for hver krone som brukes på vegprosjekter må tilsvarende brukes på kollektiv, sykkel, trafikksikkerhet og miljø. Partene i miljøpakkesamarbeidet måtte derfor ha blitt enige om å endre de overordnede forutsetninger eller bli enige om å holde tilleggsbevilgningene til Klettkrysset utenfor, for å kunne velge en annen og dyrere løsning.

Det kommer frem i rapporten at kontaktutvalget ikke fikk lagt frem opplysninger om kødannelse, såkalt tilbakeblokkering. Gitt at kontaktutvalget måtte redusere kostnader, fremstod det som hensiktsmessig når den valgte løsningen kun var marginalt dårligere enn opprinnelig løsning.

Statens vegvesen (SVV) har i intervju med revisor forklart hvordan de forstod og fulgte opp trafikksikkerhetsrevisjonen (TS) utarbeidet av Rambøll.

SVV forstod ikke rekkevidden av at TS pekte på at man måtte ta høyde for kødannelse i dimensjoneringsperioden. SVV forstod ikke at dette kunne innebære tilbakeblokkering allerede rett etter åpning. SVV gjennomførte analyser, men disse viste ikke den samme tilbakeblokkeringen som oppstod rett etter åpning av strekningen. Dette ble forklart med en uoverensstemmelse mellom analyseprogrammet og virkeligheten. Basert på de analysene SVV gjorde i etterkant, ville SVV uansett ikke oppfattet merknadene i TS som alvorlige.

I TS var løsningen beskrevet som at den trolig ville ha for liten kapasitet, med kødannelse som konsekvens. Videre ble det i TS pekt på at det var mye som tydet på at løsningen måtte utvides om få år. Det ble fremhevet at det burde utarbeides en kapasitetsvurdering av den foreslåtte rundkjøringa for å vise om den har tilstrekkelig kapasitet de neste 20 år.

I forbindelse med avslutningsmelding til TS er det dokumentert at SVV svarte opp merknadene i TS med at kapasiteten vil være tilfredsstillende. Videre at det er ikke gjort trafikkberegninger for rundkjøringen.

Merknad

Forklaringene til SVV om hvordan de fulgte opp TS og det som kan leses ut av TS samt det som er dokumentert i forbindelse med avslutningsmeldingen til TS, står i motsetning til hverandre. Sekretariatet har spurt revisor om dette forholdet. Revisor har fått bekreftet at det ikke ble foretatt en analyse (trafikkberegning) i etterkant av TS i 2015 eller rett etter avslutningsmeldingen i forbindelse til TS.

Vurdering

Undersøkelsen av Klettkrysset er svært grundig og gir god innføring i både hendelsesforløpet og hvordan løsningen for Klettkrysset ble slik den ble. Sekretariatet slutter seg til revisors vurderinger og anbefalinger.

Når det gjelder hvem som har ansvaret, vil sekretariatet trekke frem to forhold. For det første: de som bevilget midler til prosjektet fikk ikke nødvendig kjennskap til den manglende kapasitet den valgte løsning ville gi. Sekretariatet anser det som sannsynlig at hadde beslutningstakerne fått opplysninger om de forhold TS omtalte, ville de hatt mulighetene til å bevilge ytterligere midler. For det andre: SVV gjennomførte ikke trafikkberegning som svarte ut TS sine merknader i 2015 noe de etter omstendighetene burde ha gjort. Dette legger en ikke ubetydelig del av ansvaret for at Klettkrysset ble som det ble, på SVV.

Konklusjon

Undersøkelsen er i samsvar med prosjektplanens problemstillinger og det anbefales at utvalget slutter seg til revisors anbefalinger og at utvalget oversender rapporten og revisors anbefalinger til behandling i fylkestinget.